

Tallimanga - 5

Annait amma HIV/AIDS

Atuagait mitsânut HIV/AIDS Inuit nunalituKauvinginni

Tallimanga - 5 – Annait amma HIV/AIDS

Atuagait mitsânut HIV/AIDS Inuit nunalituKauvinginni

Allatausimajut 2000-mi ukununga
Pauktuutit Inuit AnnauKatigenginnut

PikKujausimajut adjiliugianga tamna allatausimajuk nunalituKaujunut
atuttausonguniammat pikKujitillugu Pauktuutit Inuit AnnauKatigengit.

kenaujangit sivullinginnut (ilanga 1-6) pisimajuk
InosiKatsianimmut Canadami kamajinginnut
ejatsatâttisiKattatunillu amma HIV/AIDS Pitâttailitsininginnut
amma NunalituKait Pigiasiutigillugu Suliaginiattanginnut.

Isumagijajut uKajait tapsumani atugatsami pijut allasimajumit
pisimangitangit InosiKatsianimmut Canadami kamajinginnit.

ISBN 1-894396-16-2

Matunga akKisuttausimajuk Alootook Ipellie-mut
Allanguattiunga Heather Campbell

KanuilingagiaKammangât akKisusimatsianingalu
Nortext Multimedia-kunut

Adjinginnik pijausot Inuktut syllabics,
Labradorimiuttit Kablunâtullu.

Kaujigiallagumaguvit ugvalu tikisaigumaguvit
maunga uKasonguvutit:

Pauktuutit Inuit Women's Association
192 Bank Street
Ottawa ON K2P 1W8
Phone: (613)238-3977
Fax (613) 238-1787
E-mail: health@pauktuutit.on.ca
Website: www.pauktuutit.on.ca

T u g â t t i t a u j u k

TusakKauven nipligamâ?

Leetia paitsijuk

AjulikKâgani AIDS-mut pijsaudluni 1992-mi, Leetia Geetah aiKattalautuk unuttumaginnut tachânettunut nunalituKauvinnut uKâlautiKagiattndluni ilinniatitsigiaidlnilu Inunnik mitsânut HIV/AIDS-Kanimmas-inginnut. Sivungani jârini, kappiasunik AIDS-nik Kimaititsisimajuk nunanganik kamagijaunialidluni Kaujimangitaminut siKingattini. Taimâk pijsaunik tasiunniKanialidluni pilluangugiamut AIDS-nut ilinniatitsigiamik puigujauniaganillu taimâk pisimanninga.

PiusiKanningagut piujukkut inosiKasimanimmigut inosiKatsianikkulu, asingit Inuit tukisililauttut ulugiannatunik salakkumautigigiaKajattinillu HIV/AIDS-kut ilonnatigut. Leetia takutitsisongulauttuk ilon-natinik tavatuangugaluguutta asiangutitsisongujugut.

Ukausingit angajukKângata

Veronica Dewar

IsumajâgutiKammagikKunga mitsânut inosiKatsianingit Kanuingi-ninginnulu Inuit. InosiKatsiatân-nik atugiaKavuk kamatsianimmik uvattinik, ilinnialuta sunanut ino-siKatsiaKattanimmik ammalu atu-giamik sunanut ilisaKattama-ngâtta.

Ilonnatik nunalituKauvingit asinginni nunanni tatamimmagit-tut sutagga HIV/AIDS Kanimmas-et KimattautitsiKattamata sug-usinnik tiguajiaugiaKanialittil-ugit.

Unuttovugut tusasimajugut unikkâsimajanginnik Leetia

Geetah ap amma Kaujimagivu-näga imminik unuttugalannik. asinginnik Inunniq HIV-ngunigat-tamik Kanimmasittâsimajunik. Unuttumaget Inuit tuKutasim-aligettut AIDS-kut. Kaujisim-alikKungalu kappianalittukut unutsivaliatiuinnat Nunak-akKâsimajut inosuttungit aittunattutâKattanininginnik. Pituinnalugongituk sollu Kaujim-anginingit ugvalu ilagigumaKat-ualigamillonet, atammijulli su-nanut imminik-kamagitsiagia-mut.

Unuttumagiuvugut Kaujim-

ajut Kanuk pitsâtailigiamut imm-inik HIV-tâtailigiamut, ajudlulalit-tauk.

Tamakkua atuagait atugajat-tat suliagiligunni igvit nunanni Kaujivalliagiagutigillugit kinakku-tuinnait Kaujigialet nalâgut. Nunavut kajusimajutsauvut iligiallagiaKajattinik amma sugu-sivut. Siagutsuanit piusigiKat-talauktatnik Inuit Kaujimajut sug-iamat Kanuinianginimminik. HIV mânna sakKititsijuk salakkumau-timmik. Kaujimajattitut suliag-illugulu tamanna salagigajat-tavut.

KaujiaukKujait

Nakummemagittavut tamakkua Pigiasi jaummat kati-mattiidlutik IlauKataulauttut:
Obed Anoee, Olive Binder, Roda Grey, Vinnie Karetak, Morty Iqqaqsaaq, Elena Labranche, Roger Mannilaq, Louisa Ukalianuk, Maggie Webb, Zipporah Ypma, tamânelaungipata suliagidlugu pijagettaugajalaungi-tuk. Nakummek allativut Todd Armstrong, aulatsi-jivut, Catherine Carry amma akKisuijivut allataujunik Veronica Dewar, Tracy O’Hearn amma Janet McGrath. Nakummek ablasângutitsiKattatut, Leonie Kunnuq Inuktut syllabics amma Hilda Lyall amma Edna Winters Labradorimiutit oKausinngut. Nakummek unuluannut allât fifty nunalituKauvinnut Kimiggitillugit ilaKadlutik Dr. Brooks amma Dr. Angel Ottawa-Anniasiugvinganit ikajummagilaumma.

Sivungagut

Tamna saxinik-ilagelik pitalik uKausinik Kaujitsinimmut HIV ammalu AIDS. Taijangit ukua 1. *HIV/AIDS: UKausinngit;* 2. *Timippit Kanimmasinnut akigattuninga amma kamagijaun-inga HIV-Kammangât;* 3. *HIV: Ulgiannatungit;* 4. *Kanimmasittâtailigiaik HIV-mik;* 5. *Annait amma HIV/AIDS;* 6. *Aittunattuit Kanimmaset amma HIV;* Tamakkua atuagait atuKattangitut Kaujitsijunit ununninginnlonnet HIV-mit piungilidjusimanningit InoKatigennit sutagga ununningit atugasuaguttigik nalâgogajangitut ammalu asiangusaina-matalu. UKâlaKatiKallutit paitsijimmik, inosiKatsianimmut suliaKattimik ugvalu ânniasiutimik igvit nunalituKauvinni, saninnejuni nunanni ugvalu aullavigijiaKaKattatannut ininginni. Pauktuutit pannainilet atuinnaguttigiamut ammalu saimmatitsigiamik Kaujisiutinik inunnut inoniKajunut HIV/AIDS-Kadlutik amma asinginnik pisogi-jamminik kenaujaKaligunik.

Annait amma HIV/AIDS

Inuk annak unikkâjuk

Mitsânut HIV/AIDS-lu

Atiga Sharta Sata Kootoo. OKautigumavasi mitsânut najamma. Atinga Audla Kootoo. Nolauttuk Montrealimut 1978-mi. Allât nosima-galualimmat Montrealimut oKâlaKatigetsainalaukKuguk—tikidlugunut tuKunninga. Taimaigaluattilugu, HIV-Kalauttuk. Uvannik oKaudjilaungituk ilannilonnet unuttugalanni jâri-ni. Najaga kisiani uvannik oKaudjilauttuk HIV-Kanniminik tallimani jâriukKaujun. Apiginiadlu-gu summân, summat uvannik oKaudjilaungitong sivungani HIV-Kannimining. kiulauttuk uvannut takujaulautsimaniagunnaigami. IsumaKalilau-ttuk uvannut omigijauniagasugilidluni Kanimma-siKalimmat taimaittumik. Taimaigaluattilugu, oKautiniadlugu nalligitsainaniattaga, HIV-Kagaluappat Kangikaluappalonnet.

Kaujisimaligama najaga HIV-Kanninganik,
Kaujigiallagumanialidlunga mitsânut
HIV/AIDS Kanimmasinginnut, taimaimmat
atuatsigiasiniadlunga tamatsumunga.

Siagolettuk Kaujigama HIV-Kanninganik, nalulaukKunga Kanuk oKaudjigiamik ilannik. Siammatilaungitaga ilannut pingasuni takKinigalak. OKaudjidlaniaidlunga taipsumani uvlâkut, oKâlaKatiKadlunga kinamikkiak sollu ikajugajammangât uvannik Kanuk tukisitigajam-mangâkkik ilakka. Taimaimmat, pingasot takKet nammata, oKaudjidlaniaidlunga ilannik (najakka anikkalu). Atâtaga ukuagalu tuKusimalittilugik oKaudjiKânanga ilannik sunamik najaga KanimmasiKammangât.

Siagolettuk Kaujigama najaga HIV-Kanninganik, iligiallagumanialidlunga mitsânut HIV/AIDS-lu, taimaimmat pigiasiniadlunga atu-atsigiamut tamanna pidlugu. IlauKattanialidlunga pingasunut katimaKattatunnut, tagvali pikKujauniKadlunga uvak najannit sivungani, ilauKânanga katimajunut. Kanga ilauKujimmat, oKautiKattadlugu ikajugumajaga asingillu inuit HIV/AIDS-lu KanimmasiKappata.

Najaga HIV-Kalauttuk senani jârigalak. Sina-ngani tuKuniadluni. IlimmagilaukKunga najan-nit. Taiimpsumani HIV-nga AIDS-siugiasimmat, akonelaungituk. Kanimmagiasidluni Aprilimi. Utittadluni ânniasiugvimut. kanserittagiasidluni puvammigut ammalu ajuanialidluni naukkutuin-nak timimmigut. Tusugilauttanga uvannik tamâ-nekKujidluni tuKunniminut iluvitaugumadlunilu angiggangata nunangani.

OKadlagumavunga, piutsaluagajakKunga oKâlagiamut asinnut, allalunnanga. Ilinniatitsis-onguvunga kinatuinnamik mitsânut inogiamik ilaKadluni tuKulittumik—tuKulittumik angigga-mi. Taimâk pilaukKunga Montrealimi. Sollu Kaujigiallagumaguvit, oKaudjisonguvutit uvannik. kanguniKangilanga mitsânut Kanuk najaga tuKusimanninganik sutagga kinalonnet inoni-angilak itsasuamunut.

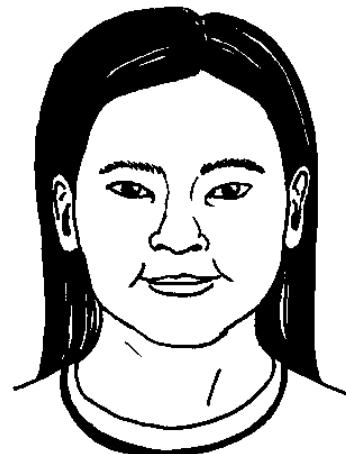
Tavali, HIV/AIDS-lu sakKijâttitaujutsauvut takujaugiangit tachanginni nunalituKait. SakKij-âttitauulippat, sakKijâjutsaujut Inuktitut tamainni nunalituKaujun, sutagga ilangit Inuit atuatsigun-nalungitut Kablunâtut.

Puigunnigama allagiamik mitsânut najaga ajulimmat. TuKulauttuk Montrealimi August 10, 1998-mi. Iluvitaulauttuk Iqaluit-mi. Kanimagun-naituk mânnna. SilaKijalittuk saimmangadluni ilamminik ilaKadluni Kilammi.

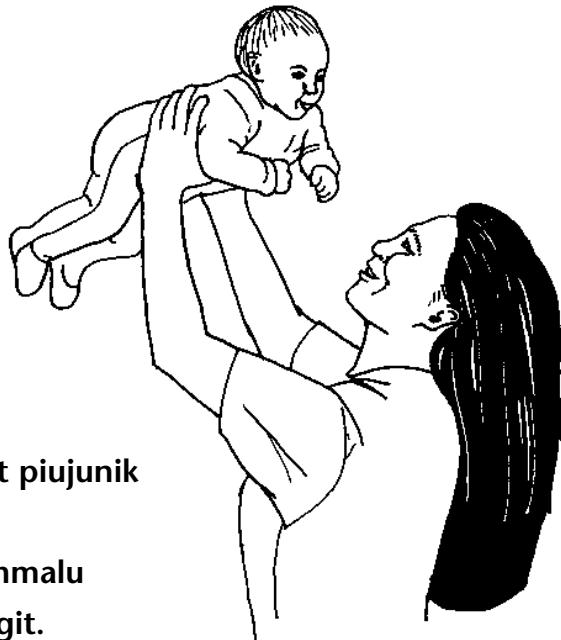
Annait amma HIV/AIDS

Taipsumangat ânniasiutet Kaujilaummatanit mitsânut HIV, annait aittutauKattalittut. Canadami, ilonnagalattik annait HIV-Kajut atuKattanginamik aittutauttaigliutinik ilagenniKaligamik. Tagga ilangit sulijut mitsânut HIV amma annanut:

- Sivullipâk Inuk annak aittausimajuk HIV-mik tuKulauttuk AIDS-mut 1992-mi. Asingit Inuit annait Kaujiausimajut HIV-Kanninginnik taipsumanganit;
- 1998-mi, unuluat 12 millioninit annait silatsuami HIV-Kajut;
- Anniasiutet uppijut tapkua unuluagajanninginnik annait tamakkunangat angutinnit HIV-Kallutik tikippat járik 2000;
- Tamânguluak annait kisiani KaujiKattatut KanimmasiKanniminik HIV-mik taipsumani nutagatsaKaligamik nutagattâgiasigamillonet;
- MalunnaKattatut HIV annani adjigingitangit malunnaningit angutinni;
- Annait HIV-Kajut tunitsisot nutagamminut.

HIV pimmagiujuk isumâlugigianga annanut. Sulijuk tamakkua annait timingit adjigingitangit angutet timingititut, taimaimmat ilangit sakKitainnatut malunnadlutik takutsauningit HIV-Kanimut adjigingitangit. Sollu annak HIV-Kappat, aittausok piungiliudjaunimmik angutitut taimatsainak. HIV pimmagidluni attuisok annaup nammininginnik, takKitâKattananganik ammalu nutagattâgiamut inosiKatsiatunik nutagannik.

**Ilonnatik annait atugiallagialet piujunik
Kaujimautinik mitsânut HIV
inosiKatsiasainagumagunik ammalu
inosiKatsianiammata nutagangit.**

MalugijauKattaningoit HIV annani

Itigullusigiallatânnik

Ilonnagalattik annait itigullusigiallatânnikKaKattatut Kangatuinnak, amma tamanguluak atuttinagu HIV-mut. Tamângulualli, annait HIV-Kajut itigullusigiallatâKattatut akuniuluadlutilu amma akKitaugunnagani ânniasiutigijanganut. Tamanna sivulindluni malunnasok tamna annak HIV-tâsimanninganik. Tamanna sivulliuKattatuk maluginnasidluni tamna annak HIV-tâsimanninganik. Piuluagajattuk tamna annak allaguni Kanga itigullusigiallatâgiasigami, Kanuk akunutigijuk ammalu sunaummangât ânniasiutinga ânniasiutiup atujanga akKivalliatigasuadlugu.

Annait itigullusigiallatânnimut sakKiviukattatut sunatuinnatigut. Ilangani tigusuinnadluni ejamminik itigullusigiallatânnimik pigiasitsisot. Allaluni Kaujimajamminik mitsânut itigullusigiallatânnimut ikajugajattuk ânniasiutinnik Kaujiniammat piluattumik piungilisimaguvit.

TakKiKannik (igvit takKiKannet)

Igvit takKiKannet takKiKannigiKattataillonet asiangusok sunatuinnatigut unuttukut taimâtuin-nak sakKiKattatutigut, sollu takKiKagunnagu-nnailiaKilitutut, tagvali HIV asiangutitsisongumijuk annaup takKiKannigiKattatanganik. Annait HIV-let ilangani ânnialidlutik takKiKaK-attatut ânnialuadlutillu ilangani sivuliuKaujumit. Ilangani taKiKanningit upaluKattatut. Ilangani takKiKadlutik tagvainauluak. Ilangani takKiK-angimagidlutik.

Illiap akKutinga Kanuimmangât kamagijauninga

TaimaittuKavuk ottotimmik tamakkua ânniasi-utet paitsijellonet atuKattatanga taijak illiap akKutinga Kanuimmangât kamagijauninganik. Tamna ottotik takugasuamut sollu malunna-tuKalimmata kangasotingit iluani namminippit, piluadlugu illiap pânga (illiapit pângani).

Taimaigaluatillugu unuttumaget annait idluitsaKattangitut sivullipâmiik illiamigut ottutaugamik, ikKanammagittuk ilangagut inosiKatsianiup annanut. Tetigillugu ânniasiutet paitsijillonet silakKijagasuallutilu. Tamna ottutaunik piulitsigajattuk igvit inosinnik.

Tamna illiap akKutinga Kanuimmangât kamagi-jaunninga ikajusok ânniasiutinik takuniammat asinginnik KanimmasiKammangâppit sollu ânniat amâlet kangasotingit tagvainauluak kamagi-jausonguniammata. Anniasiutet pikKujigajattuk immaKâ HIV-mut ottutaugiallaKujilluni suna nalunappat igvit illiapit akKutingani.

Sigviatigut, Kuip akKutingillu piungiliudjauningit (PID)

PID piungiliudjaugutik iluagut annaup nam-mininginni. SakKititauKattatuk aittunatt-unik Kanimmasinik aittutaummat (STD) (atuallugu Sâtsinga – *Aittunattuit Kanimmaset amma HIV Kaujigiallagasuamut*). Ilangani sakKititauKattatuk sollu ejamut atuttauKat-tatumut nutagatsatâttailigasuannimut taijak IUD (nutagatsatâttailiutik illiap pânganik simitsiutik).

Annak PID-lik pitaKasonguppalaijuk ukua ilanginnik:

- ânniadluni nâmmitgut (aKiagummigut nângudlunilonnet);
- ânniadluni tunummigut niummigullonet;
- ânniasok ilagenniKalogami;
- ânniadluni Kuilogami;
- pejaidluni mamaittualummik illianganit;
- tatsaKalidluni illiaminit takKiKangimagidluni.

Sollu taimailiguvit nallinginnik oKaudjiga-Kavutit ânniasiutimmik paitsijimmilonnet tag-vainak. Ejamik aittuisot ilinnut akKisiutimmik PID-mik. Ilangit ânniasiutet nagvâsimajut unut-tuit annait HIV-Kajut PID-Kanninginnik.

NutagatsaKannik

Unuttuit annait kisiani KaujiKattatut HIV-Kanniminiq taipsumani nutagatsaKaligamik ugvalu nutaganga inolimmat.

Annak HIV-Kajuk aittuigajattuk nutagamminut

Annasiutet uppijut tamakkua mitsânit pingasuit tamainnit senanit anânakkungit HIV-Kappata inolisot HIV-Kadlutik. Ilonnatik annait isumaKajutsait ottutaugiamut HIV-Kammangâmmik nutagatsatâtuagunik. OKâlaKatiKallutit ânniasiuttimik paitsijimillonet tamatsumunga.

Ilonnagalattik nutagait HIV-Kajut pitâsimajut anânamminit inolikKâgatik sutagga nutagak atuKatauKattatuk aunganik timingatalu akigat-totinginnik Kanimmasinnut. Ilangit nutagait pitâKattatut HIV-mik amâmadlutik Amâmattisinik piunippauninga uppigijaujuk unuttumaginnut annanut nigitsianiammat sollu amâmattisippat. Annait HIV-let amâmattisijutsaungilat nutagamminik sutagga aittuigajagamik HIV-mik. Tamna amma asia Kaujimajak HIV-Kammangât ottutaugiamut Kaujituaguvit nutagatsaKajutit.

kajusinnik ottutaugiamut HIV-Kammangâppit ikKanammagittuk. PitaKammat Kanuingitunik Kanuijunniliu ottaudluni nutagatsaKaliguvit. Tagva tamakkua isumagijaujutsait.

Kanuingitut:

- ottutaunik takutitsiluni HIV-Kammangâppit;
- sollu HIV-Kaguvit kamagijaugajattuk tagvainak;
- ânniasiutik ejattâtitsinialluni ikajusomik aittunattutâtailiugutimmik nutagannut HIV-mit;
- uKâlaKatiKagajakKutit C sectionnimik (pilattaulutit nutagattâgiamut) ânniasiutinnik. Tâmna C section ulugian-nanginitaugajattuk piungiliudjaugiamut nutagattâgasuaninni;
- Kaujiniallutit piujongininganik amâmat-tisigiamut igvit nutagannik.

Kanuigijait:

- utakKinik tusagiamut Kanuk pimmangât ottausimannet uKumaittumagik;
- sollu ottausimannet sakKititsipat kappi-anagajattuk;
- sollu ottausimannet takutsaupat HIV-Kajutit unuttumaginnik kajusiutitsa-KagajakKutit mitsânut inosiKatsiagiak, igvit nutagatsaKannet asinginniliu.

Sollu ânniasiutik Kaujimappat annak HIV-Kanninganik, aittuigunnagajangituk ejatsanganik ikajugajattumik nutaganga aittutauniangimat HIV-mik. Tamna ejak taijaujuk AZT-mik. Sollu annak HIV-lik tigusippat tapsuminga ejamik, ulugiannanginitaugajattuk HIV-tâgianganik nutaganga.

Anniasiutet isumagingitanga nutagatsaKannik annanut HIV-Kappata AIDS-tâgajanninginnik tuaviunitsak, pitaKangituappata malunnatumik AIDS-nut taipsumani nutagatsatâppat. Sollu annak HIV+siuppap ammalu malunnaligeppalu, nutagatsaKannik ulugiannagajattuk asinginnut piungiliudjaugutinnut. Tamakkua annait suliaKatiKagiaKagajattut ânniasiutiminik kajusiutiKagiamut nallinginnik ejanik atunialimmangâmmik nutagatsaKallutit.

Aittutauttailigutet annanut

TamânejuKavuk unuttumaginnik summat ulugiannatuKammangât HIV-mik annanoluak. Ilangit summat annait ulugiasummangâta piujongimagittut isumagigiangit. IkKanamagikKuk oKâlautigigianga mitsânutsiak tamakkua ammalu Kinilluta aittutauttailigiamik siammatitsinikkut HIV-mik.

Ulugianaluattut annanut

- annait sollu angitinnagu ilagijautsimaluagajattuk (uivisâlukattauluni);
- annait ilangani ippiniasot suniagalualimmangâmmik ilagennikanikkut;
- KaujimautiKangiluattut mitsânut HIV annait angutinnit;
- annait, piluattumik annait ilalet, sollu kamaginginitauKattatut imminik inos-iKatsiagiamut;
- annait ilangani KaujimaKattangitut sulilluni angutik atummangât pommik;
- annait KaujinginitauKattatut Kanuk aittutauttailigiamut imminik HIV-mit.

Piunippâk Kanimmasittâtailigiak annanut aittutaunianginamik HIV-mik tamnauvuk Kaujimatsianik. Ilonnatik annait ilijutsauvut sulijunik mitsânut HIV ammalu kamatsianik ilagennimut.

Angitinnagu ilagijautsimajuk (uivisâlukattausimajuk)

Tamâgalak annait uivisâlukattausimajut Kan-immasittâtailigunnangitut HIV-mit ugvalu asinginnit aittunattunit STDs. Annait uivisâlukattausimajut uKaudjiluKattangitut kinamillonet sutagga uppigamik uppigiaunianginimminik. Uivisâlukattausimannik Kangalonnet annaup pasijaugutigingilaauk.

InosiKatsianik pillugu, annait ilagenniadlugit uivisâlukattauKattatut takugialet ânniasiutimik, paitsijimik nunalituKauvimmik inosiKatsianimmut suliaKattinganillonet tagvainak. InosiKatsianimmut suliaKajuit ikajusot tamakkuninga kaju-sutiKagiamut sollu oKaudjilutik polisenik, amma-lu mitsânut HIV, STDs amma sollu nutagatsatâttausimaguvit.

IkKanammagikKuk annait tukisillutik tammatuungunginimminik uivisâlukattausimajuk uivisât-timut. Tamangunitsak angutet uivisâlukaKattatut annanik uivisâsimajut unuttunik annanik. kisiani annait Kaujitsipata ilagenniKasimanimminik uiv-isâlukattaudlutik, asingit annait sollu uivisâlukat-taugajattut tapsumungatsainak uivisâttimut.

Annait uivisâlukattausimajut pivitsaKajut

Kaujimagiamik sollu uivisâtti aittuisimanninganik HIV-mik. Maligatsanik kamajet sugiallagunna-gunnaitinnagu pititsisongungitut immaKâ angu-timmik pasijauninganut uivisâlukasimanninga HIV-Kammangât ottutaugiaKanninganut, tagvali ottutaunitsaKavuk Kaujitsisonik annanik uivisât-taugetuagunik aittausimammangâmik HIV-mik. Annait ottutaugiamut angittaugialet ânniasiutim-minut HIV-Kammangâtta ottutaugumalippat.

Ilanginni nunalituKauvinni Canadaup, annait uivisâlukattausimajut aittutaugumaKattatut adjigengitunik ejanik ilangani Kanimmasittâtailigut-innik HIV piguniangimat timingani. Tamna ikaju-niattuk pigiasigialik tagvainak uivisâlukattaugetu-appat ikajuniakKopat. Tigusinnik tapsuminga ejamik ikKanammagittuk kajusiutigillugu oKâlaKatigillugulu ânniasiutet. Tamakkua ejait nutât. Uvagut Kaujimangilagut Kanuk ikajuni-ammangâtä kinamik unuttuni jârini suli. Sulili, immaKâ piunippaujuk kamagiamut nallagut annak piungiliudjauniangimat HIV-mik uivisâttauKadluni uivisâttimut.

Nalliagut pinialigaven mitsânut ilagenniKanning?

PitaKavuk unuttumaginnik summat annait ilag-enniKaKattamangâtä pigumatinnagit. Annait ilinniatitusimajut salagijausongunimminik tag-vali mânnna sidonet asiangulittut amma taimaimmat asiangusongugivutit igvit.

Ilangit annait ajuttut angutik tamânengipat kenaujanut ikajullutik amma ilamminut ikajutil-lugu. Ilangani ippiniatitauKattatut tunitsigia-Kanniminik ilagenniKannimik aippaminut nul-it-tuKutimminullonet. Ilangit annait kappiasuK-attatut nammasinginianninganik ilagijanga sollu ilagenniKangipat.

Nalligusunniq pimmagittuk ippiniannimut. Ilonnakasâtik inuit nagvâgumajut nalligusugia-mut. Inuit ilangani atuKattatut oKaudjiKujidlutik nalligijaunimminik ilagenniKagumatuinnadlutik.

Annait ilagenniKaKattatut aippaminik sutagga itsigameng sollu angingipat aippaminut nalli-gijauniagasakiKattanginamik.

Annait inojut pijauluadlaKattadlutik ilagijam-minut sugiallagiamut nalukattatut Kanga ilagen-niKanialimmangâmmik. Unuttugalannut, kappi-asudlutik timingit pijaunianninginnut, isumalu-kaKattitaulidlutik ugvalu piluadlataulitilugit sugusingit uKumaigiluadlalimmauk ilagenniKaK-attadluni paigigasuamut imminiksugusimminillu.

TaimaittuKavuk annait ilagenniKaKattan-ing-innut ilaKagumangimagittilugit. OK-ngulautsi-mangilak ilagenniKagiamut sunamullonet.

Annait Kaujigamik imminik piluadlatau-Kattanimmut ulugiannatumejut HIV- tagiamik

kisimik annait pivitsaKattitausot aulatsigiamut Kanuk sujaunialimmangâta timingit.

ilagejamminit. IsumaKatuinnagiaKangilatit ilagi-jait asinniaKattangininganik, isumagiluallugu sollu ilagijait inosiKatsiangininganik. UKumaittumagiuvuk angutimmik atuttisigasuagiak pommik sollu kappiagigunni, sollu kappiasuguvit asiuji-gianga ugvalu ilinnik Kimainiagagasugigunni sug-usinnilu kenaujaKaniagunnailusi nammatumik niKiKagunnailusilu.

TamânejuKavuk inunniq nunalituKauvinni ikajusonik sollu taimâk pijauliguvit. Taimail-ingatuinnaguvit ulugiannatumevutit inosinnut.

Ilangit inuit oKâlaKatigisottit ukuanguvut:

- niKitsatâtsiKattatut Kimâgvimi suliaKaKattatullu
- atulukatsainatunut oKaudjuijet
- RCMP polisilonnet
- nunalituKauvinni inosiKatsianimmut suliaKattet
- ilinniavik/nunalituKauvinni oKaudjuiji
- ânniasiutik inonnik inosiKatsianimmut paitsijik
- kivgak/ajuKittuijullonet
- pijausimajop ikajuttinga suliaKatti

Kaujisiutigiallanik mitsânut HIV/AIDS
Kanimmasinginnut, atuatsisonguvutit aippanganik
atuagammik tapkunani, oKautillugu anniasiugvik
ugvalu inosiKatsianimmut ininginnut
nunalituKauvinni, ugvalu uttulutit ukuninga:

Kagitaujakkut

Health Canada
(InosiKatsianimmut Canadami)
www.hc-sc.gc.ca/aids.htm

Canadian AIDS Treatment Information Exchange
(Canadalimâmi AIDS-nut Anniasiutinginnut
Kaujisiutingit)
www.catie.ca

Canadian Aboriginal AIDS Network (Canadalimâmi
NunaKakKâsimajut AIDS-nut Kaujisannik)
www.caan.ca

Canadian HIV/AIDS Legal Network (Maligatsatigut
Kaujisannik)
www.aidslaw.ca

AkiKangitut fonnivet

Ikajuttauvik fonnik amma AIDS Kaujigumannik
(Western Arctic) 1 (800) 661-0844 ugvalu
920-2121 (Yellowknife) sepamit aifamunut unnusa

Nunavut AIDS Kaujigumannik
1 (800) 661-0795 ugvalu 979-0520 (Yellowknife)
sepamit aifamunut unnusa

Comité des personnes atteintes du virus d'immuno-déficience humaine du Québec
1 (800) 927-2844 (Montreal)

Newfoundland and Labrador
AIDS katimattingit

OKausingit

Uvagut ilagijaulikKugut nunatsuap inoKatinginnut. Sollu sunatuinnatigut isumajâgijauluattutigut tachattini, Kanimmaset killiniKangimagittut. Ilonnata suliaKavugut akKitaugutinnik imminik ammalu ikajuttigedluta piusigigumajattigut kajusiutigigumajattigullu. HIV amma AIDS kamagijautsianiKasot, taimaimmat, kajusinniKajutsauvugut inollatalu tapkutigona!

—Mary Simon, kivKatutti Tachatta Suliagijanginni

Una allatausimajuk piujualukkut suliagijausimajuk ammalu Kaujitsivallidluni. Nalungilangalu tamakkua inoKatiget nakupsanialiattut Kaujivallialutik tapsuminga nutâmik ammalu tamânguluak, tuKunnatumik Kanimmasicialummik.

—Senator Charlie Watt

ᐃᓄᐃᑦ ሳᓂᖅ ዘጀጀ

PAUKTUUTIT

Inuit Women's Association